

Beslut

---

efter tillsyn av den fristående gymnasiesärskolan
Saltåskolan i Södertälje kommun

Föreningen Saltå by
Saltå 2
153 91 JÄRNA

Dnr 44-2010:1515
2011-04-07
1 (3)

Tillsyn i den fristående gymnasiesärskolan Saltåskolan

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplan och övriga författningar som rör skolväsendet inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Saltåskolan skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att utbildningen vid den fristående gymnasiesärskolan Saltåskolan uppfyller kravet på att ge eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar den offentliga gymnasiesärskolan och gymnasieskolan.

Elevernas kunskapsutveckling följs upp av respektive lärare, men diskuteras också regelbundet på klasslärar- och kollegiemötena. Detta ger enligt de intervjuade en bra helhetsbild av elevens situation. Skolan genomför dock inte någon uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i varje kurs på skolenivå. För att kunna ge eleverna det stöd de behöver, följs deras kunskapsutveckling noga upp i individuella studieplaner. Eleverna får också individuellt stöd i alla ämnen. Läsårsbrev utfärdas för samtliga elever och på begäran också slutbetyg enligt gymnasieförordningen. När eleverna slutar vid skolan genomförs också ett avslutningssamtal. Skolan har i övriga delar ett bra kvalitetsarbete.

Skolan arbetar medvetet med att bygga upp elevernas självförtroende. Eleverna deltar i den regelbundna kartläggningen av situationer och områden där skolan bedömer att det finns risk för att kränkande behandling kan uppstå. Ett led i att skapa en lugn och trygg miljö är att öka samverkan mellan boende och skola. Personalen har även arbetat med att reflektera över sitt förhållningssätt, sina värderingar och normer. Skolans plan mot kränkande behandling innehåller de delar som anges i författningarna.

Det finns en tydlig ansvarsfördelning mellan rektorn, kollegiet och styrelsen. Rektorn har god kännedom om verksamheten och sitt uppdrag. Skolans lärare är aktiva och engagerade i skolans utveckling. Saltaskolan har en studie- och praktiksamordnare som arbetar intensivt med att skaffa eleverna bra praktikplatser eller arbetsplatsförlagd utbildning. Eleverna erbjuds praktik eller motsvarande vid flera tillfällen under sin studietid under sista årskursen sker detta i hemkommunen. Personalen får både handledning och kompetensutveckling inom olika områden som exempelvis den nya skollagen och de nya kursplanerna.

Skolinspektionen bedömer att Saltaskolan alltså uppfyller kraven för fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolinspektionen har i tillsynen av Saltaskolan identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

- Skolan bör öka andelen lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.
- Rektorn bör förbättra uppföljningen och utvärderingen av kunskapsresultaten på skolövergripande nivå.

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Huvudman och rektorn har ansvar för att åtgärder vidtas för att åtgärda ovanstående brister och Skolinspektionen förutsätter att detta sker snarast. Skolinspektionen avslutar härmed ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Nils-Åke Andersson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager
Enhetschef

Anna Kjellberg
Undervisningsråd

Kopia till
Södertälje kommun

Bilagor:
Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av Saltaskolan
Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Saltaskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomförde tillsyn i Södertälje kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besökte Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Saltåskolan den 13-14 oktober.

Huvudmannen för Saltåskolan får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

Tillsynen av fristående gymnasiesärskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Saltåskolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare och elever, skolsköterskan samt företrädare för huvudmannen. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Södertälje kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har under senare år inte utnyttjat sin rätt till insyn Saltåskolan.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn och granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn%20och%20granskning)).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Saltåskolan

Skolan	Antal elever
Grundsärskolan	1
Gymnasieskolan	4
Gymnasiesärskolan	38

Källa: Skolans egna uppgifter i samband med tillsynen 2010.

Saltåskolan startade sin verksamhet 1942 och godkändes som fristående gymnasiesärskola med waldorfpedagogisk profil den 30 mars 1989. Den 3 april 1996 tillstyrkte Skolverket huvudmannens ansökan att få bli berättigad till offentligt stöd samt att på begäran utfärda betyg för utbildning på ett specialutformat program baserat på det estetiska programmet. Ansökan beviljades enligt regeringsbeslut den 6 juni 1996.

Den 21 december 2000 godkände Skolverket Saltåskolan som fristående grundskola för årskurserna 7-9 (Dnr 2000:247) samt som fristående grundskola för årskurserna 7-10 (Dnr 2000:1154). Skolan avser dock att framöver endast anordna specialutformade och individuella program inom gymnasiesärskola. Vid tidpunkten för tillsynsbesöket fanns det fyra elever som följde gymnasieskolans individuella program samt en elev i årskurs 10 i grundskolan.

Huvudman för skolan är den ideella föreningen Föreningen Saltå by med organisationsnummer 915600-2389.

Skolan följer waldorfskolans läroplan och kursplaner, Lpf 94 samt de nationella kursplanerna. Skolan har undantag från regeln om lägsta antal elever.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 43 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Stockholms kommun, men skolan har även elever bland annat från Botkyrka, Huddinge och Södertälje kommuner.

Tillsynsprotokoll för Saltåskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolan bör öka andelen lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

Författningsstöd:

9 kap. kap. 8 samt 8 b §§ första stycket p.4 1985 års skollag

Motivering:

På Saltåskolan arbetar innevarande läsår 16 lärare. Fem av dessa har genomgått omfattande waldorflärläro utbildningar och två har dessutom statlig läro utbildning. Två av lärarna som undervisar i kärnämnen saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Övriga lärare saknar formell läro utbildning men har annan utbildning eller erfarenhet som skolan, givet sin pedagogiska profil och elevgruppens sammansättning, anser är nödvändig. Ingen av skolans lärare är behörig att undervisa på gymnasienivå.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör öka andelen lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn bör förbättra uppföljningen och utvärderingen av kunskapsresultaten på skolövergripande nivå.

Författningsstöd:

9 kap. kap. 8 b och c §§ 1985 års skollag

Motivering:

Elevernas kunskapsutveckling följs upp av respektive lärare, men diskuteras också regelbundet på klasslärar- och kollegiemötena. Detta ger enligt de intervjuade en bra helhetsbild av elevens situation. Skolan genomför dock inte någon uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i varje kurs på skolenivå. Waldorfskolans läroplan En väg till frihet omfattar inte gymnasiesärskolan. Skolan följer därför i möjligaste mån de nationella kursplanerna för gymnasiesärskolan. Skolinspektionen bedömer att en bedömning av de kunskapsresultat

som skolan uppnått alltid ska göras och ställas i relation till skolans arbete som helhet. Med hänsyn till att det rör sig om ytterst få elever bör dock en sådan sammanställning formuleras med en viss försiktighet vid presentation av resultaten.
